

AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASI
NİZAMİ GƏNCƏVİ ADINA
MİLLİ AZƏRBAYCAN ƏDƏBİYYATI MUZEYİ

ISSN 2522-4808 (Print)
ISSN 2702-0034 (Online)

RİSALƏ

Elmi araşdırmalar jurnalı

2(17)

Bakı – “Elm və təhsil” – 2019

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi
Elmi Şurasının 27 sentyabr 2019-cu il tarixli (protokol № 8)
qərarı ilə çap olunur

Baş redaktor:
Rafael Hüseynov,
akademik

Redaksiya heyəti:

Kamil Allahyarov, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Nizami muzeyi, Azərbaycan
Xatirə Bəşirli, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Nizami muzeyi, Azərbaycan
Şəfəq Əlibəyli, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Nizami muzeyi, Azərbaycan
Aida Qasımova, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Nizami muzeyi, Azərbaycan
Tofiq Məlikli, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Nizami muzeyi, Azərbaycan
Rəhilə Qeybullayeva, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Bakı Slavyan Universiteti, Azərbaycan
Mehdi Kazımov, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor, Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan
Paşa Kərimov, filologiya üzrə elmlər doktoru, dosent, AMEA Əlyazmalar İnstitutu, Azərbaycan
Ali Yavuz Akpınar, professor, doktor, Boğaziçi Universiteti, Türkiyə
Hasan Cavadi, professor, doktor, Kaliforniya Universiteti, ABŞ
Firuzə Melvil, doktor, Kembric Universiteti, Böyük Britaniya
Özgen Felek, professor, doktor, Yel Universiteti, ABŞ
Campiyero Bellinceri, doktor, Venesiya Ka Foskari Universiteti, İtaliya
Mbaye Lo, professor, doktor, Dyuk Universiteti, ABŞ
Hendrik Boeşoten, professor, doktor, Maynz Universiteti, Almaniya
Nataliya Çalisova, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor,
Rusiya Dövlət Humanitar Universiteti, Rusiya Federasiyası
Şodimaxammad Sufiyev, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor,
Tacikistan Respublikası Elmlər Akademiyası, Tacikistan
Zemfira Səfərova, akademik, AMEA Memarlıq və İncəsənət İnstitutu, Azərbaycan
Cəfər Qiyasi, AMEA-nın müxbir üzvü, Azərbaycan
Məryəm Əlizadə, sənətsünaslıq doktoru, professor, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və
İncəsənət Universiteti, Azərbaycan
Marko Realini, professor, doktor, İtaliya Milli Tədqiqat Şurası, İtaliya

Risalə. Elmi araşdırmalar jurnalı. № 2 (17)

Bakı, “Elm və təhsil” nəşriyyatı, 2019, 256 s.

Orta əsrlərdə müsəlman Şərqiində yaradılan elmi əsərlər “risalə” adlanırdı. Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin klassik ənənəyə riayətlə “Risalə” adlandırılmış, ədəbiyyat-şünaslıq və mədəniyyətşünaslıq problemlərinin elmi araşdırmalarından ibarət məqalələr toplusu ildə iki dəfə (yaz və payız) nəşr edilir. Bu elmi araşdırmalar jurnalı məzmunu etibarilə filologiya (Azərbaycan və dünya ədəbiyyatı, ədəbiyyat nəzəriyyəsi, ədəbi təhlil və tənqid, folklorşünaslıq, mətnşünaslıq) və sənətsünaslıq (muzeyşünaslıq) sahələri üzrə məqalələri əhatə edir.

"Risalə" elmi araşdırmalar jurnalı filologiya və sənətsünaslıq elm sahələri üzrə Ali Attestasiya Komissiyasının tövsiyə etdiyi dövrü elmi nəşrlər siyahısındadır. 2019-cu ildə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin "Mətbu nəşrlərin reyestri"nə daxil edilmişdir (Reyestr № 4216). Eyni zamanda, "Risalə" elmi araşdırmalar jurnalı 05 aprel 2018-ci ildən EBSCO beynəlxalq elektron məlumat bazasına daxil edilmişdir (Müqavilə № 46516).

KLASSİK İRS: TARİXİ VƏ NƏZƏRİ PROBLEMLƏRİ

Rafael Hüseyinov. Nəsimi poeziyasında cavablı və cavabsız suallar	9
Əkrəm Bağirov. Mir Möhsün Nəvvabın “Təzkireyi-Nəvvab” əsəri haqqında bəzi qeydlər	24
İlhamə Gültekin. Seyyid Əşrəfəddin Gilaninin təmsilləri və satirik şeirləri ..	32
Zəhra Əhmədi. Introduction of the handwriting manuscript of the Ghodsi poems, held in Tabriz Central Library	47
Gülнар Əqiq. Fətəli şah Qacarın “Məcnuna tənə” məsnəvisi Nizami Gəncəvinin “Leyli və Məcnun” poemasının ənənələri kontekstində	71
Heybət Heybətov. Poeziya nümunələrinin orta əsr elmi mühakimələrində istifadəsi – şəvahid anlayışı	81
Ruziyə Quliyeva. Əssar Təbrizinin “Mehr və Müştəri” məsnəvisində humanist ideyalar, estetik və elmi fəlsəfi görüşlər	96
Kəmalə Nuriyeva. Abbasqulu ağa Bakıxanovun “Riyazu-l-quds” əsəri klassik məqtəl ənənəsinin davamı kimi.....	106
Rəhilə Sadıqova. Bədii ədəbiyyatın tibbi vəzifəsi: “Əlfiyyə və Şəlfiiyyə”	117

YENİ VƏ MÜASİR DÖVRDƏ ƏDƏBİ-MƏDƏNİ PROSES

Kəmalə Cəfərova. Müasir Azərbaycan ədəbiyyatında repressiya ictimai-siyasi prosesin ən böyük hadisəsi kimi	127
Fatima Dursunova. Мифопоэтические истоки образа вождя в тюркской советской литературе	136
Gülgün Əliyeva. Müasir poeziyada Seyid İmadəddin Nəsimi obrazı	150
Mahirə Hacıyeva. Bədii düşüncənin təqdimat formaları	159
Güllü Xəlilova. XIX əsr Azərbaycan şeirində hərbi mövzusu	165
İradə Musayeva. Postmodernizmin digər ədəbi-estetik “izm”lərdən fərqi... ..	176
Natavan Mustafayeva. Ənvər Məmmədخانlının “Babək” əsərində tarixi gerçəklik və yazıçı təxəyyülü	185
Günəl Səfərova. Yəğma Cəndəqi poeziyasının tədqiqi və təhlili istiqamətlərində Cəfər Rəmzi İsmayılzadənin rolu	199
Aytac Zeynalova. Azərbaycan lirik şeirinin inkişaf yolları (XIX əsr Abşeron ədəbi mühiti əsasında).....	208

UOT 821.222.1

Zahra AHMADI
PhD student of national Museum
of Azerbaijan Literature named after Nizami Ganjavi
saminketab@yahoo.com

INTRODUCTION OF THE HANDWRITING MANUSCRIPT OF THE GHODSI POEMS, HELD IN TABRIZ CENTRAL LIBRARY

Açar sözlər: A.Bakıxanov Qüdsi, əlyazma, poeziya

Keywords: A.Bakikhanov Ghodsi, handwriting manuscript, Poetry

Ключевые слова: А.Бакиханов Гудси, рукопись, поэзия

Introduction

Abbasgoli Aqa Bakikhanov known as “Ghodsi” was born in the Amir Hajiang village of Baku" [5, p.5]. He stayed with his family in Ghaba for some time, where he ended his initial education there and learned Persian and Arabic languages. In 1820, he worked as an interpreter for oriental languages [5, p.5]. He traveled to Mecca to visit Mecca in 1846, and the following year, between Mecca and Medina, at a place called Wadi Fatemiyeh, died and was buried there [5, p.7]. Bakikhanov wrote his works in three languages: Arabic, Persian, and Azerbaijani Turkic. His first major work is "Reyaz-ol-quds". This work that has been written in prose is influenced by "Rozat-ol-shohada" by Kashifi, "Hadiqat-ol-Soada" by Fuzuli and "Jala-ol-oyoun" by Allameh Majlesi [7, p.74]. "Riyaz-ol-quds" is also written in the similiar way as the early books of the Prophets, and among those pieces of poetry is also included.

Bakikhanov completed the book at the age of twenty-six. This work has not been published so far.

His second book "Qanune-Ghodsi", was written in Persian. The author wrote this book in order to teach Persian grammar. When discussing grammatical principles, he gives some examples in poetry. The book "Qanune-Ghodsi" was written in 1828, and three years later, in 1831, with lithography, and ten years later (1841) in Tiflis was published in Russian.

Another work by Bakikhanov is "Kashf-ol-qarayeb" written in Persian dedicated to the discovery and the situation in the United States.

The book "Tahzib-ol-akhlaq", a prose work, is written in Farsi and includes author's ethical and philosophical views. This book has an introduction and twelve chapters and endings. In this book, the influence of great poets and writers such as Sanai, Rumi, Sa'di, and Hafez is obvious, and the author refers poems from these poets as well as his poems.

His other book is Eyn-ol-Mizan. This book, written in Arabic, discusses the science of logic. The book, *Asgaryye*, which is a fascinating story, was written in 1842. This work is a short story that include subjects in the writer's community" [7, p.76]. He was influenced by the works of the great poet, Nizami, in writing process of this work.

The book "*Asrar-ol-malakout*" is another Bakikhanov's work in Arabic and talks about astronomy. His other important work is "*Golestane-Eram*". This book is also written in Persian. "*Golestane-Eram*" consists of five chapters and deals with the history of the Caucasus, especially Azerbaijan and Dagestan. This book is in Persian in the original language and is also published in Azerbaijani and Russian languages.

Another book by Ghodsi is "*Mishkat-ol-anvar*". This work is a collection of poems in Persian written in the form of Masnavi and includes educational and moral themes. In the context of this work, we find short stories that the poet seems to have written in the writings of the great mystic, Attar of Nishapur, in particular "*Mantigh-ol-tayr*" and Masnavi "*Mosibatnameh*" as well as "*Masnavi*" of Maulana and "*Makhzan ol-Asrar*" by Nizami Ganjavi.

He has lyrics in the form of sonnets (ghazal), ode (qasida), fragment, Khamsa and letters in Turkic and Persian. Bakikhanov was influenced by such poets such as Attar, Rumi, Hafiz, Saadi, Khaghani, Nizami and Fuzuli.

Introducing the manuscript of the "Ghodsi Poetry Book" which is kept in the central library of Tabriz

This version is 14 × 25 in size, its Indian paper is written in Nastaliq. The titles are written in shangarf; the book is made of leather and has 150 pages. This work has not yet been reviewed and published.

This version is not similar with the copies held at the Baku Manuscripts Institution and the National Archives of Iran. The name of the scribe or scribes is not listed. Except for some editions written on the margin of the copy, other links are read easily. All versions of the pages have the same line, but pages 146 and 150 are written with a thinner pen and maybe another scribe written on both pages. On pages 7, 28, 29, 31 and 32, one or more bits are written on the margin. All pages have about 18 to 20 lines; except for page 10, nine rows, page 93, fifteen rows, page 146, nine rows, and page 150, the final page of the edition, has ten row.

This version includes 118 poems in various formats as follows:

This version includes 118 poems in various formats as follows:

A – 75 sonnets, nine sonnets in Turkish, three sonnets in Arabic and 63 sonnets in Farsi.

B – 20 verses, 3 of which are in Turkish and 17 in Persian.

C – 3 Masnavi, all three in Persian.

D – 18 pieces, one in Arabic and 17 in Persian.

E – 2 verses, one in Turkic and one in Persian.

At the end of this version, a quibble is written that, in the reviews by the writer and citation, according to the anthropologists, these two bits are not part of the

linear version of the Sacred Scriptures, and later they are added. This queue is: Christian do not go away from me, Let me come to you with you, let me follow you slowly, like a shadow.

Or accept my religion / or teach me to become a Christian.

Getmə, tərsa, sən ilən məndə sənə sayə gəlim / sürünüm sərv-i qəduñ arduca çün sayə gəlim. Ya gəlub etkilən sən din-i Məsihini qəbul. Ya ki təlim elə, mən məzhəbe-isayə gəlim.

There are two possibilities in this case: first, the two bits, whose name is unknown to us, was added by a person who had been given to him by the deceased Nakhchivani before the purchase; secondly, Muhammad Nakhchivani, the ultimate edition owner, remembers these two bits from another poet and wrote it at the end of the release. Of course, doing such a thing from a cultured person like Mohammad Nakhchivani seems very impossible.

According to the research, these two bits are not included in the dance of the famous Azerbaijani poets. Famous poet Mohammad Hussein Behjat Tabrizi (Shahriyar) has a poem with the same theme that begins like this:

Let me come with you at your wedding night / when your hairdresser is arranging you, I'll watch you too.

"İzin ver toy gecəsi mən də sənə dayə gəlim. Əl qatanda sənə məşşatə tamaşaya gəlim".

There is no doubt that the late Shahriar had read these two bits or heard someone. According to some of Shahriar's companions, he had heard these two beats in his childhood from his mother.

It should be noted that in this version, the poet has adopted the name "Mehnati" in one ode and seven sonnets.

In this version, the number of page, poem format and line that the name of the poet is "Molavi" are as follows:

- 1 – page 17, poem template: idiom, line 4
- 2 – Page 113, Poem format: sonnets, Line 15
- 3 – page 120, poem format: sonnets, line 12
- 4 – Page 121, Poem format: sonnets, page margin
- 5 – page 139, poem format: sonnets, line 12
- 6 – page 145, poem form: sonnets, line 18
- 7 – page 148, poem format: sonnets, line 8
- 8 – page 148, poetry format: sonnets, line 19

The poem's format, the number of verses, the language of the poems, and the beginning and the end of them, as in this version, are as follows:

- 1 – Ode (57 verses – Persian)

مطلع: بعزّ آن که کسان را به فقر شاهی داد/ که نقص فیض بود از قصور استعداد
مخلص: زمان بکام تو گردد که تا جهان باشد/ بحقّ جاه محمد و آله الامجاد

Beginning: I swear the dignity of the God that grants kingdom while poverty and our incomplete.

End: Perception of the divine grace is the result of our incompleteness.

2 – Ode (59 verses – Persian)

مطلع: هر آن کسی که دل بتو جان جهان دهد/ دست از جهان کشیده بیای تو جان دهد
مخلص: بدخواه جاه و رفعت شأن تو دمبدم/ از بهجت عارض جلال تو جان دهد

Beginning: Everyone who falls in love with you that you are the spirit of existence, abandons the world and the worldly belongings, and sacrifices himself for you.

End: Everyone who is malicious about your highness and high place, passes away every moment from the envy of the blossom of the beautiful face of your glory.

3 – Ode (63 verses – Persian)

مطلع: تا سنبل تو سر بگل ارغوان نهاد/ آیین دلبری و جفا در جهان نهاد
مخلص: خصمت کشد ز دور فلک داغها به دل/ مانند داغها که عطایت بکان نهاد

Beginning: When your hair was on your beautiful face, a sweetheartness was founded in the world.

End: The passing of the time that is always in your favor annoys your enemy's heart; as the offerings are granted to the mines and ground.

4 – Ode (59 verses – Persian)

مطلع: یکشب چه شب از شعشعه چون روز مشمس/ ز آرایش هر ناخوشی دهر مقدس
مخلص: احباب تو مأمون بود از سهم مضنا/ اعداء تو ریزان شود از سیف مضرس

Beginning: One night that was bright as daylight due to luminosity, and the world was clean from any pollution.

End: Your friends are safe in fear of your anger / your enemies are swaying and dying because of your shining sword.

5 – Ode (59 – verses Turkic)

مطلع: قلم آلدیم اله کیم اوندان ایدم استکتاب/ یازممش سندی ایدوب کولکم ای سنن خراب
مخلص: دوستتک عین عنایات له اولسون منظور/ دوشمنک چکسون ابد آتش قهر ایله عذاب

Beginning: I took the pen to write, at once it broke and frustrated and annoyed me

End: I wish your friend to be attentive of you and taken care by you / your enemy to be suffered from the eternal torment.

Qələm aldım ələ kim, andan idəm estiktab/ yazmamiş sindi edub kolkum eysini xərəbdustunk eyn-i enayətlə olsun mənzur/ duşmənik chəksun əbəd atəsh-i qəhrilə əzab.

6 – Ode (63 verses – Persian)

مطلع: آنکس که بوی سنبل زلفت به یاد داد/ آرام و صبر دل ز هوایش بیاد داد
مخلص: بدخواه جاه و خصم جلال تو را مدام/ زان حالتی که عاتیه بر قوم عاد داد

Beginning: The one who remembered the beautiful smell of your bushy hair/ lost his calmness due to its love.

End: I wish your enemy and ill-wisher will be tormented, like the torment of the people of Aad from the creeping wind.

7 – Ode (63 verses – Persian)

مطلع: شبی نه صبح سعادت ز فیض نورانی/ شبی نه عکس عذار جمیل کنعانی

مخلص: بتلخکامی و حسرت اعادی دولت/ نخورده ساغر عشرت روند از این فانی

Beginning: It was not night, but like the morning of bliss illuminating from the divine grace. It was not night, but it was as clear as the reflection of Joseph Canaanite's face.

End: I wish the enemies of your luck and good fortune to leave this mortal world and die with bitterness and regret, without having to see the joy and happiness.

8 – Ode (78 verses – Persian)

مطلع: ای آفتاب برج شرف از افق سرآر/ بر ارتفاع خویش برس از ره مدار
مخلص: بدخواه جاه و شوکت تو تلخکام باد/ در مجمع مصایبش از کأس ناگوار

Beginning: The sun that is in your highest position, show itself from the horizon and rise / move your highest position in your orbit.

End: I wish the maliciousness of your greatness to suffer from the severity of the catastrophes and troubles.

9 – Ode (36 verses – Persian)

مطلع: در ساعتی که بود مشعشع از آن شمس/ در طالعی که بود میرا از آن نحوس
مخلص: با دشمنان دولت و دین تو آن کند/ بختت که کرده تیر تهمتن باشکیوس

Beginning: At a time when it was bright from the sun, and in the fortune that was far from nonsense.

End: Your good fortune behaves with the enemies of your state and religion as did Rostam Tahmtan did with Ashkbus.

10 – Ode (63 verses – Persian)

مطلع: دیدم جهان ز نور سعادت منور است/ عالم تمام بیوی بشاشت معطر است
مخلص: باشد حدود مملکت حکمرانیت/ در حفظ داوری که بخواننده یاور است

Beginning: I saw the world is bright in the light of goodness / the whole world is fragrant with the smell of joy

End: Your reign is in the protector of God, whoever asks for help, will be his helper

11 – Ode (8 verses – Persian)

مطلع: دوش بختم بطالع می گفت/ کای مرا در فتادگی غم خوار
مخلص: عجب است این تمنای تو هیهات/ خفته را خفته کی کند بیدار

Beginning: Last night, my fortune told to my luck that you are my accompanier at the time of distress.

End: Your quest a is strange and impossible; the slept cannot be awakened by the slept.

12 – Ode (8 verses – Persian)

مطلع: جهان جاه و جلالت خدایگان معظم/ سپهر مجد و معالی حقیق ظل لطف آله
مخلص: بگفت پیر خرد از برای تاریخش/ بهشت روی زمین جایگاه عالی جاه

Beginning: The owner of the great glory, the king of the valor, the heaven of glory and excellence, the true shadow of the grace of God.

End: An old wisdom wrote for his history: Heaven on the earth is a great place.

13 – Ode (12 verses – Persian)

مطلع: جهان جلالت محمد حسن خان/ که باشد گل گلشن نوجوانی
مخلص: فقد دشمنانش بخاک مذلت/ نه بیند رخ عشرت و شادمانی

Beginning: Mohammad Hassan Khan, the owner of the glory and splendor is like the flower of the adolescence

End: His enemies fall into the soil and never see happiness and joy.

14 – Ode (12 verses – Persian)

مطلع: زمین و زمان را بود افتخار/ ز فتحعلی خان جان جهان
مخلص: شود دشمنانش بخواری و ذلت/ مقید به حکم و مسخر بفرمان

Beginning: The glory of the earth and the world is Fath Ali Khan.

End: I wish his enemies to be obedient to him with frustration.

15 – Fragment (27 verses – Persian)

مطلع: جان جهان و میر جوان بخت و شیردل/ مسند طراز ملک زمین، چرخ، بارگاه
مخلص: وانگه بگوی از پی تاریخ فرخش/ شد آفتاب اوج جلالت قرین ماه

Beginning: The spirit of the world and the fortunate and brave king is the crown of the earth that is the seat of his kingdom and the sky is his court.

End: Then, for a good and blessed date, say: “The sun is the summit of his glory and the moon is his companioner.

16 – Fragment (14 verses – Persian)

مطلع: به سالی ز تقدیر نحسین را/ که در برج عقرب برآمد قران
مخلص: به قدسی چنین گفت پیر خرد/ .....*

*(This scripture is not written in the linear version)

Beginning: In the year that due to misfortunes, two the sinister stars came together in the month of Scorpio.

End: The old wisdom said something like that.

17 – Fragment (18 verses – Persian)

مطلع: تبریز که بود رشک فردوس برین/ از افت دهر شد کدورت آمیز
مخلص: قدسی ز برای سال تاریخش گفت/ افسوس افسوس زاهل و ناس تبریز

Beginning: Tabriz, which was the source of the jealousy of paradise, became depressed and saddened by the events.

End: Ghodsi wrote about the date of the Tabriz earthquake: Unfortunately, alas on the residents and people of Tabriz.

18 – Fragment (10 verses – Persian)

مطلع: شب شنبه کان سلخ ذی الحجه بود/ گذشته ز شب ساعتی در حساب
مخلص: به قدسی چنین گفت پیر خرد/ که تاریخ این گشته قصر خراب

Beginning: The night of Saturday, the end of the month of Dhi Al Haja, an hour had passed since last night The old wisdom.

End: Told Ghodsi the history of this earthquake: The palace has been destroyed.

19 – Fragment (5 verses – Arabic)

مطلع: بیوم الجمعة و هو یعد عشرین من شهر/ یکون اول العالم کما فی بیننا معهود
مخلص: یردعی* الهم القدسی لتاریخ تولده/ ادام الله للوالد قبیل ذلک المولود

*(In the manuscript, this word is not legible)

Beginning: On Friday, which was the twentieth of the month, life was normal Ghodsi wrote for his birthday: God will make his father's life as long as the child.

20 – Fragment (5 verses – Persian)

مطلع: میرزا شفیع زیب وزارت که خامه‌اش/ خط بر سیاق شهر نام‌آوران کشید
مخلص: قدسی ز بهر سال وفاتش بسوز گفت/ زهر اجل بسرور اهل قلم رسید

Beginning: Mirza Shafi, the decoration of the ministry, canceled the method of celebrities of the city.

End: Ghodsi wrote for his death: Great writer drank the poison of death.

21 – Fragment (5 verses – Turkish)

مطلع: داد بو چرخ ستمگردن داد/ نوری گوزدن نیجه گور آبیردی
مخلص: طبع قدسی دندی تاریخی ایچون/ آلدی چرخ آنی که الله ویردی

Beginning: Oh, the unjust tyrannical life/ look how took the light from the eye.

End: Eghodis wrote for the date of his death: the life took someone whom God had given.

Dad bu çərx-i sitəmgərdən dad/ nuri gözdən nicə gör ayırdı
Təbə-i qudsi dedi tarixi içün/ aldi çərx ani ke allah verdi.

22 – Fragment (8 verses – Persian)

مطلع: فغان ز چرخ جفاجو که با خدنگ ستم/ هزارگونه جراحت ز جان و دل بگشاد
مخلص: عزایش کرد بلند و بگریه با وی گفت/ گل محبعلی ناشکفته شد بر باد

Beginning: Oh, from the blunt life that with the archery of the oppression.

End: Put thousands wounds on the soul and the body.

In his morning it should be cried out: “The flower of the Moheb Ali was faded without blossoming”.

23 – Fragment 8 (verses – Persian)

مطلع: داد از این چرخ ستمگر که بود/ کار او رنج دل اهل جهان
مخلص: کلک قدسی پی تاریخ نوشت/ گشت همکار جوانان جنان

Beginning: Alas, on this tyrant life that whose work is to annoy the hearts of the people of the world.

End: The pen of the saint of Bertie wrote: he become accompanier of the youth of the paradise.

24 – Fragment (8 verses – Persian)

مطلع: ای فلک رحم و مروت در دل سخت تو نیست/ کین ستمها را روا داری بخلق از روی کین
مخلص: مثل ابر آغاز گریه از نهاد آورد و گفت/ آسمان کلبعلی را سرنگون زد بر زمین

Beginning: There is no kindness and mercy in your hard heart that oppress the people of the world by grudging.

End: As the cloud cried out deeply and said, the sky killed Kalb Ali and he fell off.

25 – Mathnawi (62 verses – Persian)

مطلع: در آندم که دارای گردون محل/ ز مشکوی حوت آمد اندر حمل
مخلص: بدشمن و عید و بچاکر نوید/ مخالف بماتم، موافق بعید

Beginning: At that moment, the sky changed from Pisces to Aries.

End: He feared the enemy and gave glad tiding to the subordinates / his opponents mumbled and his followers celebrated.

26 – Mathnawi (16 verses – Persian)

مطلع: بسالی که تاریخش اندر شمار / هزار و دویست و یک آمد چو غار

مخلص: نیاید از آسیب این فصل شوم / نه وحشی بهامون نه انسی بیوم

Beginning: In the year that the account of Abjad is the equivalent of the word “cave”, it was meant one thousand two hundred and one

End: By the damage of this ominous season, there were no a wild animal in the plain or human in the city.

27 – Fragment (13 verses – Persian)

مطلع: شبی چون بخت خود بر بستر خواب / ز دیدن های عالم دیده بستم

مخلص: بیا قدسی تو هم از خویش بگذر / که من از ماسوی یکباره رستم

Beginning: One night, like my fortune, I closed my eyes to the world attractions.

End: Ghodsi come and sacrifice yourself and leave yourself that I am completely free from all that God has created.

28 – Fragment (10 verses – Persian)

مطلع: گذشته بود سه ساعت ز اول روزی / که در شبش همه شب چشم ز انتظار نخفت

مخلص: چو بوده ثانی هم نام خود بود سالش / کل حسینعلی دوم ز نو بشکفت

Beginning: It was three hours passed since the day that no eye was closed due to waiting for coming a newborn at the night.

End: Since her name was Sanehim, her year of birth is the flower of second Hussein Ali flourished again.

29 – Fragment (10 verses – Persian)

مطلع: خان دارا دل و فریدون فر / گر سکندر بخوانمش شاید

مخلص: بهر تاریخ جانشینی او / گفت قدسی غلامعلی باید

Beginning: The king who has the courage and glory of Fereydoun, if he is to be called Alexander, he deserve.

End: For his succession, Ghodsi said: “Gholamali must be called”.

30 – Fragment (20 verses – Persian)

مطلع: آرزوی جان قدسی نسبت است / نسبتش با جان چو جان باشد بتن

مخلص: تا کنند از التفات همتت / ریشه حساد را از بیخ و بن

Beginning: God wishes Ghodsi to have a relationship with him / his relationship with soul is like the relationship between the soul and the body that leads to the survival of the body.

End: So, thanks for your endeavor, your envious people root is dried.

31 – Ode (70 verses – Persian)

مطلع: گویند مردمان که ز یارت مدار دست / من جان دهم ز جور و ندارم ز یار دست

مخلص: از صاحبان بغض تو خالی نگشته باد / از کاسه شراب غم ناگوار دست

Beginning: Everyone says to stop with your sweetheart / I will lose my life, but I will not give up on you.

End: The hands of your enemies are bursting in a bowl of bitter wine!

32 – Ode (71 verses – Persian)

مطلع: موسم دی شد تمام، جلوه‌گر آمد بهار/ روی زمین شد همه آینه حسن یار
مخلص: از اثر قهر تو کان همه عدل است و داد/ پوشش اعدا شود از قطعات بوار

Beginning: The winter season ended and the spring come, all the beauty of the earth become friends on earth.

End: Through your wrath and anger, which is all just, your enemies are wearing old and fashionable clothes.

33 – Ode (100 verses – Persian)

مطلع: اولدی فرمان قضا زیور طغراء مثال/ گلدی دیوان قدردن بله منشور جلال
مخلص: دشمنک دردکش نعمت قهار اولسون/ دوستنک بهرمور فیض خدای متعال

Beginning: The decree of the divine judge became the ornaments of your charter. From the great divine court, such a charter and command came.

End: I wish the enemy to be always hurt by the evil of Allah. The friend enjoy the grace of the Almighty God.

34 – Ode (63 verses – Persian)

مطلع: خسرو انجم ایدوب عزم شبستان قرار/ چکلوب ظلمتلن عالمه مشکین استار
مخلص: دوستنک نغمه‌گر بزم بشاشت اولسون/ دشمنک اولسون ابد عود کیمی طعمه نار

Beginning: The sun, which is the king of the stars, is determined to calm down and set aside in the night and the end is a curtain of darkness drawn on the universe.

End: Your friend be happy and your enemy be burnt in the fire forever.

Xosroü-ı ancum ıydub azm-ı şabistan-ı qərar/ çəkilub zulumətilən aləmə muşkin estar/ Düşmənək nəğmegərə bəzm-ı başaşət olsun/ düşmənək olsun əbəd oud kimi tomeye nar.

35 – Ode (68 verses– Persian)

مطلع: شکنج زلف ترا گر هوای دلدار نیست/ چرا ز درد ستم دل همیشه در زاریست
مخلص: بود در اوج سعادت نجوم اقبال/ چنان که نجم عدو در حضيض ادبار نیست

Beginning: If the twist of your hair is in love, then why does it always mourn from the heart?!

End: I wish the star of your fortune to be always at the height of happiness, as the enemy's star to be always at the bottom of misery.

36 – Ode (108 verses – Persian)

مطلع: آینه تار بوده بماند باین قرار/ تا بر خودش نهفته بماند جمال یار
مخلص: اعداء آل و عترت پاک تو دایما/ در شدت مسایفه پیش از عذاب نار

Beginning: The mirror is always blurry and will remain intact until the beauty of the beloved to be veiled on her.

End: The enemies of your family and your children will suffer the torment of the swirling before the fire of Hell.

37 – Ode (99 verses – Persian)

مطلع: آن که تاب از دلم براندازد/ تاب زلف معنبر اندازد
مخلص: دشمنان تو را ز روی غضب/ مثل مشوی بر اخگر اندازد

Beginning: Everyone who calms down my heart burn and eagerness is better than who twists her fragrance.

End: I wish by the anger, throw your enemies into the fire as a roast.

38 – Ode (77 verses – Persian)

مطلع: بیکشب که شد به جان من از غم فراغ بل/ آسودگی کشید مرا بر سر نهال
مخلص: وقتی که شد عدوی تو عطشان حاجتی/ آب مشوب سمّ خوار از دم فصال

Beginning: One night, when my soul was out of sorrow, I went to a person who was mourning by calmness.

End: When your enemy needs you, give him water with oppression by the tip of your sword.

39 – Ode (86 verses – Persian)

مطلع: مرا چو دید بر اهرش فتاده بر این حال/ چو غنچه لب بتکلم گشاد و کرد سوال
مخلص: عنان حکم تو باشد چو جبهه در اطلاق/ حسود جاه تو باشد کشیده در اغلال

Beginning: When he saw me on his way, he opened his blossomed lip and asked me.

End: The bridle of your verdict is like the moon (the tenth orbit of the moon). The envious of your glory will always be in the chain.

40 – Ode (102 verses – Persian)

مطلع: زلفش نهاده دام بلا در ره نظر/ آن دامرا که مرغ دل افتد در آن ز پر
مخلص: سایید سر شکوه تو بر طارم بلند/ گردد نهفته پیکر خصمت در بن مدر

Beginning: Her hair has been a trap; the trap that a chick gets stuck in it when jumping into it.

End: Your glorious should be reach to the sky. The enemy's body should under the soil.

41 – Sonnet (6 verses – Persian)

مطلع: نظر گر مه کند بر روی یارم/ شود خم از غم ابروی یارم
مخلص: دل قدسی ز قید دام عشقش/ شود آشفته همچون موی یارم

Beginning: If the moon looks at my friend, it bends over her crescent eyebrow.

End: The heart of Ghodsi is disturbed like her hair from the waistband of the love trap.

42 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: رفتی تو و رفت جانم ای دوست/ مانده تن ناتوانم ای دوست
مخلص: گویند که کرد ترک قدسی/ نبود ز تو این گمانم ای دوست

Beginning: O my friend, you went and my soul moved away and I was unable to survive.

End: They say that, his beloved left Ghodsi. I did not expect that from you.

43 – Sonnet (7 verses – Persian)

مطلع: تو چون رفتی من از درد فراق ناتوان ماندم/ فغان کز درد هجران تو با آه و فغان ماندم
مخلص: سرآید این سخن قدسی فغان و آه از آن روزی/ تو رفتی جانب شیراز و من در اصفهان ماندم

Beginning: When you went, I was unable to stay away from your pain. So that I stayed with a sigh of pain.

End: Oh, Ghodsi, annoyance of the day you went to Shiraz and I stayed in Isfahan.

44 – Sonnet (5 verses – Persian)

مطلع: ز بی‌حالی ندانم حال چونست/ ولی دانم که دل از هجر خون است
مخلص: کند قدسی فغان از هجر آن کس/ که درد هجرش از جورش فزون است

Beginning: I do not know how I feel, but I know that I am sad from being away from you.

End: Ghodis mourns for separation of his beloved that its pain is more than its kind.

45 – Sonnet (6 verses – Persian)

مطلع: نگاهی کن که بی‌تو چون نشینم/ ز گریه تا کمر در خون نشینم
مخلص: ز جور مدعی آن به چو قدسی/ ز کویت رفته در هامون نشینم

Beginning: Look at me, how am without you, I'm crying all day long.

End: The oppression of the rival is better as Ghodsi to stay away heart and live in the plain and desert.

46 – Sonnet (8 verses – Persian)

مطلع: ترا آنان که با خود رام کردند/ مرا از وصل تو ناکام کردند
مخلص: به قدسی در ره عشق تو دایم/ همه آغاز را انجام کردند

Beginning: Those who made you calm and obedient and made me miss you.

End: In your love, they end all beginnings for Ghodsi.

47 – Sonnet (8 verses – Persian)

مطلع: خسرو شیرین زبانی داشتم/ دلنواز و نکته‌دانی داشتم
مخلص: از جفا هرگز نگفتا بیش از این/ همچو قدسی ناتوانی داشتم

Beginning: I had a sweetheart sultan who was delusional.

End: Because of oppression did not say anything: I had a disable lover like Ghodsi.

48 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: از فراق گل‌عدار خویشتن/ کرده‌ام گلشن کنار خویشتن
مخلص: چون می‌عشرت کشی با مدعی/ یاد کن قدسی زار خویشتن

Beginning: Due to separation from my sweetheart beloved, I have been tearful, flowers have grown beside me and the place has been converted to a garden.

End: When celebrating wine with my rivals, remember crying Ghodsi.

49 – Sonnet (7 verses – Persian)

مطلع: بصد هزار غم از کوی آن جوان رفتی/ فغان که از سر کویش فغان‌کنان رفتی
مخلص: دل پر آتش قدسی همیشه خواهد سوخت/ از این که پی‌او بشیراز ز اصفهان رفتی

Beginning: With a hundred thousand sorrows you left that young man alley. Alas, you left his alley crying.

End: Due to the fact that you went to Shiraz from Isfahan, the eager heart of Ghodsi will always fire.

50 – Sonnet (7 verses – Persian)

مطلع: ز شوق غمزه‌ات ای شوخ بی‌باک/ دلم صد پاره گشت و سینه صد چاک
مخلص: بکنج فرقتت قدسی بیدل/ گهی از غیر نالد گه ز افلاک

Beginning: Oh, the fearless beautiful faced, my heart and and my chest are scratched due to your coquetry.

End: In the corner of your distance, Ghodsi sometimes mourns because of others and occasionally for passing of life.

51 – Sonnet (10 verses – Persian)

مطلع: فلک ز تابش تب جسم ناتوانم سوخت/ ز آتش غم هجران قرار جانم سوخت

مخلص: چنان که جان تو قدسی ز دست دل سوزد/ تن نزار من از چشم خون فشانم سوخت

Beginning: The world burned my fatal body because of fever, and calmness was left me because of sadness.

End: As the soul of Ghodsi burns due to heart, my weakened body burned by my bloodthirsty eyes.

52 – Sonnet (7 verses – Persian)

مطلع: بار غمت را بردیم بر دل/ الشوق لیلی و القلب محمل

مخلص: قدسی بیدل گیرم که ماند/ بی ماه رویت از آن چه حاصل

Beginning: I tolerated the burden of love eagerly. My passion is for Leyla and my heart is her place.

End: Suppose Ghodsi, as the lover, is alive, without seeing your moon like face, what is the benefit of life?

53 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: ای خسرو خیل ماهرویان/ غارتگر عقل و آفت جان

مخلص: ای کام ده رقیب تا چند/ قدسی تو باشد از تو نالان

Beginning: Oh, the king of all the beautiful people, the devotee of wisdom and death.

End: O my beloved, who commits to my rivals, how long Ghodsi will mourn?

54 – Sonnet (6 verses – Persian)

مطلع: چه شود گر تو به یک نامه مرا یاد کنی/ دل غم پرور ما را تو شاد کنی

مخلص: دل قدسی نه چنان گشته خراب از جور/ بتوانی که به مهرت دگر آباد کنی

Beginning: What if you give me a letter and make this sad heart happy for a moment.

End: The heart of Ghodsi is ruined so that you can no longer build it with your affection.

55 – Sonnet (7 verses – Persian)

مطلع: رفتی و تو جانم رفت ای مونس تنهایی/ جانم بتن آید باز وقتی که تو باز آیی

مخلص: عشق تو نهان کردن کار دل قدسی نیست/ دانم که کشد آخر این شور برسوایی

Beginning: Oh you, my loneliness companion, you went, and when you went, my soul went so and when you come back, I will be alive.

End: Ghodsi cannot hide your love / I know that this enthusiasm will ultimately lead me to scandal.

56 – Sonnet (5 verses – Persian)

مطلع: ز تو ای بلبل محزون ز عشق گل نوا خواندن/ چو باران اشک گلگون را ز من از دیده افشاندن

مخلص: به غربت آن بت بدخو کشد قدسی بیدلرا/ گهی از اشک کردن غرق و گه از هجر سوزاندن

Beginning: Oh the sad, nightingale, you sing from the love of the flower, and I will cast tears from my eyes.

End: That mischief beautiful kills Ghodsi in separation by drowning in tears and occasionally by sadness of separation.

57 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: مرا چشمی است چون ابر بهاران/ ز درد داغ هجر دوستداران

مخلص: دگر ای شهریار از جور میسند/ که قدسی تو کردد دردیاران

Beginning: I have an eye that cries like a spring cloud from a distant friend.

End: O the king of beauty, do not let Ghodsi to be displaced for you.

58 – Sonnet (7 verses – Persian)

مطلع: تحمل در جفاهایت بامید وفا کردم/ تو هم ای بیوفادانی که من بر خود جفا کردم

مخلص: مرا از بزم خود راندی ولی دانم که خواهی گفت/ به قدسی دل افگار این جفاها را چرا کردم

Beginning: I endured your persecution with hope. You are dishonest, you know that I persecuted myself.

End: You made me away from myself, but I know that one day you will explain the reason for this.

59 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: باز هوای وطنم آرزوست/ دیدن بیت الحزنم آرزوست

مخلص: قدسی از آن بزم ندارم شکیب/ سرور آن انجمنم آرزوست

Beginning: I have the pleasure of my homeland. I have the desire to visit this house of sorrow and pain.

End: Oh, Ghodsi, I cannot stand not being at that feast. I have the wish to visit the head of that feast.

60 – Sonnet (10 verses – Persian)

مطلع: چون نگریم رفت آن سرو روان با دیگران/ ماند تن با درد هجران رفت جان با دیگران

مخلص: چند با جور آزمایی بارها چون کرده ای/ قدسی آتش به جان را امتحان با دیگران

Beginning: How can I not cry; while that lover became friend of others? My body stayed in pain, and she, like my soul, went with her rivals.

End: How much do you want to try me with your oppression; when you have tried many times Ghodsi?

61 – Sonnet (10 verses – Persian)

مطلع: یار با من دلگران و مهربان با دیگران/ دشمن جان من و جانان جان با دیگران

مخلص: داد قدسی جان ز غم گویا نمی دانسته است/ دایما بودست مهر مهوشان با دیگران

Beginning: The friend is unkind to me and kind to others. She is enemy of my soul and the beloved of others.

End: Ghodsi lost his life from the grief, as if he did not know that always the beautiful beloveds be kind to the rivals.

62 – Sonnet (7 verses – Persian)

مطلع: ای که ما را چند روزی چون فلک بناوختی/ بی جهت کامی ندیده از نظر انداختی

مخلص: کرد قدسی از خودش یکبارگی قطع نظر/ تیغ را از غمزه چون بر جانب او آختی

Beginning: Oh, my beloved who has favored me for a few days like and without any reason, and without being pleased with you, left me.

End: When you took the arrow of your cuteness toward Ghodsi, he became hopeless on his life and thought himself dead.

63 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: پیش از این گاهی نظر بر جانب من داشتی/ جرم نادیده ز من نادیدهام انگاشتی
مخلص: تهمت غفلت زدی بر قدسی خونین جگر/ در طریق بیوفائی همچو خود پنداشتی

Beginning: Before that, sometimes you would have paid attention to me, without committing a crime, you ignored me and left me.

End: Accused the libertine Ghodsi that he is unaware of you thought that he is unfaithful like you.

64 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: مرا به ناوک مژگان میان جان زده/ فدای شصت تو کردم عجب نشان زده
مخلص: در ایروان دل قدسی هنوز میسوزد/ از آتشی که به جانش در اصفهان زدهای

Beginning: With the arrow your eyelashes attached my life. I am sacrificed for your shooting. What a wonderful shooting.

End: The heart of Ghodsi still burns in Yerevan from a fire burned in Isfahan.

65 – Sonnet (7 verses – Persian)

مطلع: صبا بلطف بگو آن سرور دل ها را/ به دست محنت هجران تو داده [ای] ما را
مخلص: بداد قدسی محنت کشیده در هجرت/ ز دل شکیب و قرار ز تن توانا را

Beginning: Zephyr, say kindly to the head of hearts that you have given us to the hand of separation.

End: Ghodsi has suffered from pain and he has a restless soul and disable body due to separation from you.

66 – Sonnet (6 verses – Persian)

مطلع: نه عاشقان رخت پیرهن به تن دارند/ به تن ز پیرهن خویشتن کفن دارند
مخلص: ندیده‌اند مگر سرگذشت قدسی را/ که رهروان سفر حسرت وطن دارند

Beginning: Lovers do not wear shirts and their shirts are shrouded.

End: As if traveling people do not know the fame of Ghodsi that they have a dream to get to their homeland.

67 – Sonnet (7 verses – Persian)

مطلع: نامه است این یا رقم یا جنة الاسماست این/ نسخه تعویذ جان یا آیت کبر است این
مخلص: بوصف حسنش را چو کردم هر کسی بشنید و گفت/ قدسی شیرین زبان یا طوطی گویاست [این]

Beginning: Is this letter, a sign or a paradise of names? The prescription of the wound in the soul or a great sign?

End: When I described her beauty, anyone who heard it said: “This Ghodsi is sweethearthed speaker or a speaking parrot.

68 – Sonnet (12 verses – Persian)

مطلع: هرگز نبود ای مه با آن همه زیبایی/ بر حسن خدادادت حاجت بخود آری
مخلص: قدسی چو تو دادی دل در عشق سمن مویان/ از دست مده دیگر سررشته شیدایی

Beginning: Oh, the moon, with all the beauty that you have never needed to make up.

End: Ghodsi, now that you have loved beautiful faced people, be careful not to put an end to mania.

69 – Sonnet (14 verses – Persian)

مطلع: رسیده از بر آن ماه مهربان نامه/ رساند بر تن بیجان ز نو روان نامه
مخلص: قرار شوق وصال از زبان قدسی پرس/ که شرح آن نتواند کند بیان نامه

Beginning: A letter came from the merciful moon, and blown upon my lifeless body.

Ask Ghodsi about the enthusiasm for joining the beloved that the letter can not express it.

70 – Sonnet (11 verses – Persian)

مطلع: از عشق جانان دگر چون من بسوزد جان تو/ هرگه تو باشی جن من بس چون بود جانان من
مخلص: مردم همین تنها بجان دارند درد حاجتی/ قنسی بجان و تن کشد درد از پی درمان تو

Beginning: Your soul burns like me from love. When you are my soul, see who else is yours.

End: People have only one purpose in their lives, but Ghodsi suffers from pain with the soul and the body, till your join becomes his remedy.

71 – Sonnet (11 verses – Persian)

مطلع: تنها نه من بنالم از درد دل فکاری/ از هر طرف ز جور خیزد فغان و زاری
مخلص: عمرت گذشته قدسی در عشق دلربایان/ تا کی فسانه گویی تا چند غم شماری

Beginning: I am not the only one that is mourning due to severity of pain, but from your oppression in all corners

End: The sound of agony and mourning has heard.

72 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: مرا ز ما رخی مهر در دل افتاداست/ فتاده مهر وی اما بمنزل افتاداست
مخلص: بکش به تیغ ستم قدسی جفاکش را/ دلت به کشتن او چون که مایل افتاداست

Beginning: I have fallen in love with a beautiful face one. I feel her love fallen but it is not in a good place.

End: Kill Ghodsi with blade of oppression, because your heart is inclined to kill him.

73 – Sonnet (10 verses – Persian)

مطلع: آنکه گفتار تو را در دهن شیرین داد/ میتواند ز لبت کام من مسکین داد
مخلص: چهره زرد بود حاصل قدسی از عشق/ گرچه او داد سخن از غزل رنگین داد

Beginning: The one who has made you sweet heartedspeaker can bring me to the happiness.

End: The product of Ghodsi from love is his yellow face; though he wrote the rhetoric with the song of the colorful sonnets.

74 – Sonnet (11 verses – Persian)

مطلع: هرآنکه کام دلش را از این جهان دادند/ ز دلبران جهان یار مهربان دادند
مخلص: ز یاد عشرت دیرین فغان قدسی بین/ در آن دمیکه به یادش ز اصفهان دادند

Beginning: Everyone who gained splendor in this world obtained a kind friend from the beloveds of world.

End: Look when Ghodsi is remembering Isfahan, he sighs about the joy of the past days.

75 – Sonnet (11 verses – Persian)

مطلع: سرزند هر روزه چون از مطلع خود آفتاب/ می‌دود از یاد رخسارش ز چشم خون ناب
مخلص: میکشد قدسی جفا اما نمیداند ز کیست/ از تو یا از بخت خود والله اعلم بالصواب

Beginning: Every day that the sun rises, my bloody tears flow from my eyes to my face by reminding her.

End: Ghodsi tolerates persecution, but he does not know if this is your persecution, it is due to his fortunate: God knows the truth.

76 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: آنکه از راه جفا قصد دل و جاننش کرد/ تکیه بر عهد ز دل رفته [ی] جانانش کرد
مخلص: قصه سوز و گداز غزل قدسی را/ سرگذشت اثر فتنه [ی] دورانش کرد

Beginning: The one who the beloved targeted his his heart and soul relied on the forgotten promise and he was hopeful.

End: The intrigue of the time made ghazal Ghodsi' fate.

77 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: ای صبح شب منتظران جای تو خالیست/ ای نور دو چشم نگران جای تو خالیست
مخلص: خالی نشود جای تو بر مسند شوکت/ هرچند به ظاهر برمان جای تو خالیست

Beginning:

You who are awaiting for night as morning, I missed you.

End: Though apparently not beside us, I wish be always on top.

78 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: نوید شادبیت ای دل که آن جان جهان آمد/ جهان را جان بتن آمد ز نو یعنی که خان آمد
مخلص: زبان قدسی بیدل کجا و شکر افشانی/ ز یمن نکر اوصافش چنین شیرین زبان آمد

Beginning: O heart, the glad tiding of joy comes when that beloved of soul comes. He blew the soul when Khan come.

End: The tongue of lover Ghodsi is where and the sweet saying where; He is so sweet in mentioning Khan's attributes.

79 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: مرغ دلی که درد جفا را هوس نکرد/ خود را عبث اسیر بالای قفس نکرد
مخلص: از بزم خویش قدسی آواره را براند/ رفت و تظلم از ستم او به کس نکرد

Beginning: The heart that did not care for pain did not put itself in vain and was not caught by love.

End: The friend separated Ghodsi from pleasing of join and he got away and did not complain to anyone.

80 – Sonnet (10 verses – Persian)

مطلع: سن کی مخلص لرنک لطفنده فایق گورمدیم/ بن کیمی درکاهکا یتمکده شایق گورمدیم
مخلص: جملانی هوشیله گوردوم اهل بزمین تک همن/ محنتینی باده شوقنکدن ایق گورمدیم

Beginning: No one likes all to his friends as you, and nobody is eager to visit your court like me.

End: Everyone was aware as guests of your feast, only Mehnati was not awake from eagerness of your join.

81 – Sonnet (5 verses – Persian)

مطلع: آصف روم ضیا بزمنه یتدوک یتروزده/ اول همایون اثر روینی گوردوک کورزورده
مخلص: یمن اقبالی ایلن قدسی صحیح و سالم/ ارض روم اولکه سنک شهرنه گلدوک کیدروزده

Beginning: I arrived the feast of Asaf, when I arrive and I will arrive, I will see her good face and I will see her.

End: Ghodsi, we arrived at the land of Rome and I will leave by the blessing of his good pleasure and healthy.

82 – Sonnet (8 verses – Persian)

مطلع: ز بزم عشرت آن یار مهربان رفتم/ فغان که از سر کویش فغان کنان رفتم
مخلص: قیام حشر در آن روز شد مرا قدسی/ کشیده دست ز معدن بایروان رفتم

Beginning: I left the feast of joyness of that kind beloved. I grieve because I went crying from her alley.

End: On the day that I left the city of Madan and went to Yerevan, that was the Day of Judgment.

83 – Sonnet (8 verses – Persian)

مطلع: ای صبا گر بگذری بر تکیه شاه جهان/ بوسه از روی ادب زن جای من بر آستان
مخلص: یا رسان خود را به سروقت غریبان غمین/ یا به نزد خود رسان این قدسی بی خانمان

Beginning: Oh, zephyr, if you crossed the shah-e-Jahan harbor, kiss its entrance instead of me politely.

End: Or take yourself to the side of sad people or take displaced Ghodsi by yourself.

84 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: مقصد موسی دل و کوی ایمن کردم/ یعنی خود را ز وطن عازم معدن کردم
مخلص: قدسی از روی طرب دوش چه زیبا می گفت/ خویش را بهر دعا وقف و معین کردم

Beginning: My heart, such as the Prophet Moses, made a trip to the safe valley; I went to Madan from Homeland.

End: Ghodsi, last night, how beautiful she said: I endowed herself to pray.

85 – Sonnet (7 verses – Turkish)

مطلع: ایدر عینک کبی روشن کوزی بلورتک سینه/ خطنک بیق چکوب رخنه تعدی ایتهی فرزینه
مخلص: سزادور نظم شعرنک ثبت اولورسه طاق پروینه

Beginning: Your white and blurred chest illuminates the eye like glasses. Your new hair on your face harasses the minister like lined soldiers.

End: It deserves to write poem in praising you that recorded in the court of Parvin.

Edər eynək kibi ruşan gözi fulur tək sinə/ xətin beydəq çəkub ruxdə təəddi etdi fərzinə/ Səza dür nəzm-ı şeirink səbt olursə taq-ı pərvinə.

86 – Sonnet (10 verses – Persian)

مطلع: چون فلک یادم کند هر دم بکین تازه/ تو فراموشم مکن با مهر بی اندازه
مخلص: گر اثر خواهی بیا افغان قدسی را شنو/ عندلیبان را بود تنها همین آوازه

Beginning: Since the world reminds me of a new malice, never forget me with limitless kindness.

End: If you are looking for an effect, come and listen to Ghodsi thriller that the nightingales are famous only for love for the flower.

87 – Sonnet (8 verses – Persian)

مطلع: بر دلم واردور که اول همشکر احسانکله دور/ بر جانم واردور که اول هم شوق قربانکله دور

مخلص: خدمتکنن بر دم آیرولمق ایدر جان قصدنی/ نیلسون قدسی که مدت دور که هجرانکله دور

Beginning: It is in my heart that to thank his beneficent. It is in my soul that to have the passion for being sacrificed.

End: A moment being away from you has shed shadow on me. What will Ghodsi will do when he has suffered from separation?

88 – Sonnet (11 verses – Persian)

مطلع: مکر خلد برین آلمش صفا سین درّه باغندن/ زلال کوثر آیرلمش مکر خرم بلاغندن

مخلص: غزال مشک تک سیر تتار و ملک چین اتسه/ اوننک عطر کلی کیتمز صبا قدسی دماغندن

Beginning: As if the paradise has taken its greenness from the garden valley. As if the kosar' clear water has spread fro, "Khorram Blaagh".

End: If I make journey like a black deer in the Tatar and China, o, the zephyr sweet perfume did not leave Ghodsi.

89 – Sonnet (11 verses – Persian)

مطلع: گر خاطر ترا ز من خسته یاد نیست/ شادم از اینکه خاطر من از تو شاد نیست

مخلص: قدسی تو را باه غم آلود زکین ولی/ آهش دگر ز ضعف غمت در نهاد نیست

Beginning: If you do not meet the tried and unable man, I'm not upset with you.

End: Ghodsi made sigh because of hatred, but he does a sigh due to weakness of pain of your separation.

90 – Khamisa (10 paragraphs – Persian)

مطلع: سینه صد چاک جنون چاک گریبانم کرد/ شکن زلف سیه رخنه در ایمانم کرد

مخلص: شانہ آخر ز کفم برد و پریشانم کرد

Beginning: Madness of the sacrificed broke my chest/ the twist of the black hair penetrated in my religion.

End: Finally, took the comb from my hand and made me distressed.

91 – Sonnet (10 verses – Persian)

مطلع: بی تو اگر قدم بگذارم بباغ توت/ توتش دهد بذایقهام طعم انزروت

مخلص: قدسی اگر چه میوه وصل تو را نچید/ آرد برای تحفه برت میوه نعوت

Beginning: If I go to the berry garden without you, the berry will become bitter like an anzorot.

End: Though Ghodsi did not pick the fruit of joining you and you do not get in contact with you, as a gift, it brings you the recipe and praises before you.

92 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: فلک آخرده بنی خاکله یکسان ایتدی/ اوزینه مشکل اولان ایشلری آسان ایتدی

مخلص: قلم اشکه دوشوب محنتی ای دل نهج کور/ اونی غرق ایتمک ایچون گوز یاشی طوفان ایتدی

Beginning: The world eventually destroyed me. Made easy to do the things that were difficult for her.

End: Oh, the heart look how Mehnati has drown in the sea of tears. To make drown him, her eyes tears made a storm.

93 – Sonnet (6 verses – Persian)

مطلع: همچو پندارد که دل از بند رستن کرده است/ با کمند زلفش او را سخت بستن کرده است

مخلص: ناگهان در چاه غیب همچو قدسی درفتاد/ هر دلی کز دام زلفش عزم بستن کرده است

Beginning: He thinks that my heart is abandoned from his love. She has fastened it firmly by her hair.

End: Any heart that intends to break the trap of her love, as Ghodsi suddenly falls into the well of chin and trapped.

94 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: بر دلم از زلف بندی بسته/ بهر صیدی خود کمندی بسته
مخلص: قدسیا دست امید از دل بدار/ چون به زلف دلپسندی بسته

Beginning: You have tied my heart with your hair, tied a chain for hunting a prey.

End: Oh, Ghodsi, now that you have attached on hair, leave your heart and stop hoping.

95 – Sonnet (6 verses – Persian)

مطلع: ایدرسنک جنتن وصفن مگر اول درها باغیدور/ دیرسنک کوثرن حسنن مکر خرم بلاغیدور
مخلص: بو دمدہ اهل دللر جوقة جوقة سیرنه کیمیش*/گل ايله محنتی عزمین که لونون یلخشی چاغیدور

*(In the manuscript, this word is not legible)

Beginning: You describe the paradise, maybe that is the valley of the garden. You say of Hassan Kosar, maybe it is Khorram Bagg.

End: End: At this moment, the hearts of Fujaih have come to see him. Come on and give it a thrill that is good for you.

96 – Sonnet (284 verses – Persian)

مطلع: همه روی زمین از غرب تا شرق/ بسان جسم انسانی است پی فرق
مخلص: به وی گر عنکبوتی را دهند سر/ شود در چند روزی اشتر نر

Beginning: From the west to the east, all on the earth is like a human body that does not have a head.

End: If they leave a spider there, then after a few days it becomes fat like a male camel.

97 – Sonnet (10 verses – Persian)

مطلع: فلک بکام رقیبان همین نه خوارم کرد/ بزیر پای ستم پست و خاکسارم کرد
مخلص: وفا که دیدم از او قدسیا پس از عمری/ بقتل روز وصالش امیدوارم کرد

Beginning: Oh, the world not only despised me for favor of my opponents, but also made me inferior.

End: Oh, Ghodsi, now that I saw her loyalty in life, I hoped that I would be killed on the day of join.

98 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: خواهی ای جان که بچاه زخم اندازی/ بند بر کردنم از زلف سمن سا سازی
مخلص: قدسیا طبع عجب بر سر کار آوردی/ میترود ز خیالش غزل شیرازی

Beginning: Oh, my soul, you want me to trap me in the well of your chin, and put your bright and smelly hair on my neck.

End: Ghodsi, what a wonderful taste; the Shirazi ghazal comes from your taste (Your lyrics are like Hafiz Shirazi's lyrics).

99 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: قناداست از من محزون بسویت حاجت ای قاصد/ اگر سازی روا باشد بجان صد منت ایقاصد

مخلص: خرامان شو نسیم آسا بسویش محنتی اینجا/ گر قتل است همچون دل به دست محنت ابقصد

Beginning: O, messenger, I need you. If you meet my need I will accept your generosity

End: O, messenger, go to her like a breeze; that the heart of Mehnati is captured by sorrow.

100 – Sonnet (12verses – Persian)

مطلع: نشان بستکی، من هم بکردن دارم ای قمری/ ز دست زاری دل هم ز جن بیزارم ای قمری

مخلص: بوقت ناله قدسی نکردم سویش اقبالی/ گشاد ز آن سبب دوران در ادبارم ای قمری

Beginning: Oh, the dove, I have a sign of attachment on my neck as you. Oh, the dove, I hate grief deeply.

End: When Ghodsi was grieving I did not pay attention to him; that's why my life was passed in misery

101 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: اگر چه کبک دلم در هوای پرواز است/ ولی چه فایده در صیدگاه شهباز است

مخلص: مگو که قدسی ببیل بکنج غم تنهاست/ بدرد هجر تو همدم بغصه همراز است

Beginning: Although, the partridge of my heart wants to fly, unfortunately, it is placed in the falcon nest.

End: Ghodsi, do not tell that yhe lover is alone in the corner of sorrow, it is not alone since you are companion with sadness and grief.

102 – Sonnet (6 verses – Persian)

مطلع: آتش پنهان غم در دل من سوخته/ آنچه که جان در همه عمر خود اندوخته

مخلص: آتش دیگر مزن بر دل قدسی که آن/ همچو چنار کهن ز آتش خود سوخته

Beginning: Everything that I saved in my whole life was burned by the hidden fire of the sadness of your love.

End: Ghodsi, no longer put the fire on the heart that it has burned out of his fire like an old plane tree.

103 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: بکوش ناله بگفتم غم نهفته خود را/ که تا ز کف نهد آن عنان گفته خود را

مخلص: بود که لب بگشایم بنظم خود قدسی/ بکوش خان برسانی بدل شفته خود را

Beginning: I said my hide sadness to to the ear of sigh to be patient, and do not lose its will.

End: Ghodsi, it is better for me to not talk and what you heard with your ears, announce the ruler.

104 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: زلف مشکین برخ انداخته [ای] یعنی چه/ ابر را روکش مه ساخته [ای] یعنی چه

مخلص: گشته قدسی ز فراقت کشته/ تیغ غمزه بسرش آخته [ای] یعنی چه

Beginning: What is it that (for what) you left your black and sweet smelling hair on your face? Why did you put your hair like the cloud on your face as the moon?

End: End: Sacrifice is dead from your sadness; why did you take your cute and charming shot above your head?

105 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: اگر چه یار من اول وفا به پیمان کرد/ ولی در آخر آن مدعی پشیمان کرد

مخلص: ز بخت خویش منال این همه چو نی قدسی/ که هر چه کرده ترا فتنه رقیبان کرد

Beginning: Although, my beloved was loyal at the beginning, finally that rival withdrew her from loyalty.

End: Ghodsi, do not grieve on your own fortune, so that every event that has come upon you is due to the plot of your rivals.

106 – Sonnet (11 verses – Persian)

مطلع: جانرا دریغی در بها از یک نگاه یار نیست/ سودا [ی]م در کار خود اما مرا بازار نیست
مخلص: در بستر خواب گران پیوسته میباید غنود/ قدسی چو دیدی بخت را از خواب خود بیدار

نیست

Beginning: The soul has nothing to do with a sweet-hearted look. In my business, I am a merchant and a businessman, but I have no market for my work.

End: Ghodsi, when you see you are always in bed, you have to go to a heavy sleep.

107 – Sonnet (11 verses – Persian)

مطلع: من دشمن خود کرده‌ام آن مهوش دل برده را/ هرگز نباشد چاره تدبیر بر خود کرده را
مخلص: قدسی تو نظم خویش را آور بعرض نکته‌دان/ بر خاتم دل نقش کن این سجع جان‌آورده را

Beginning: I myself have made this enchanting beauty as an enemy and there is no excuse for it.

End: Ghodsi, bring your poem to the attention of the people. Remember and inspire these inspirational remarks.

108 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: اساس خانه دل از غم تو بر بادست/ ره گذر ز تو گویا بر آن نافتادست
مخلص: مده تو جلوه به بکر خیال خود قدسی/ نه هر جمال عروسی‌پسند دامادست

Beginning: The foundation of the house of the heart is ruined by your sadness. It's as if you have not crossed my heart and you do not know what's going on.

End: Ghodsi, do not manifest your imagination that is like a bride, because every beautiful bride has not taste for every groom.

109 – Sonnet (11 verses – Persian)

مطلع: اتفاق ایتدی فغان و اهلن زارم بنم/ بلکه رحم ایتسون بو حاله ایتمدی یارم بنم
مخلص: افعی جان حسودی محنتی اعمی ایدر/ اول زمرّد کیم اوله مانند گفتارم بنم

Beginning: My fervor and my sigh and my hatred have united so that my beloved to have mercy on me.

End: Mehnati silences the snake likened soul of the jealous with his words as they are like as the emerald.

Ettefaq etdi fəğan o ahılən zarım bənım/ fəlak rəhm eitsun bu halə eitmədi yarım bənım/ Əfəye can-ı həsudi muhnəti ə'ma eydər/ ol zumurrud kim olə manənd-ı guftarım bənım.

110 – Sonnet (11 verses – Turkish)

مطلع: چونکه حدندن کچپدور سنده حسنن دولتی/ رحم قیل تا کیتمسون سندن جمالن نعمتی
مخلص: غنچهسن گلشنده خواهش قیلمه بلبلدن نوا/ کیم انی ساکت قیلپدور بوسوزیلن محنتی

Beginning: When your beauty has gone beyond the limit, be merciful to your lovers, so that you will not receive a beautiful blessing.

End: You are as blossom in the garden, do not call nightingale to sing; since Mehnati has silenced it by his speeches.

Çünke həddən keçirdur səndə husnun dovləti/ rəhm qıl ta kitməsun səndən cəmalın neməti/ Günçə sən gulşəndə xaşış qılmə bulbuldən nəva/ kim oni sakit qılıpdur bu sözilən muhnəti.

111 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: سرشتند از ازل با درد و محنت چون گل ما را / دمی فارغ نکردند از غم دوران دل ما را
مخلص: به جای اشک ریزد خون مدام از دیده‌ها قدسی / به روز هجر یاران گر ببیند محفل ما را

Beginning: Because since the beginning of the day, they made the soil of our soul with sadness, they will see why they did not let our hearts despair from the sad days.

End: End: If on the day of the Hajj, the companions of the circle will see me, they will see that "holy Quran" continues to blood instead of tears.

112 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: اشربتُ فی قلبی فتاة لیس لی طوق نواها / اثنی فی نحل شرک لو هویت من سواها
مخلص: زمزم القدسی بهذا النظم عند المعشر / املنت جو السماء حيرة اصوات واه

Beginning: My heart is overflowing with the love of someone whose only love has captured my heart. If I love someone except her, it will unbeliever in my religion.

End: Ghodsi whispered this verse among the people. The sky of the city of Hira filled with the sound of praise.

113 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: قد مضى عمرى بهم ايهاالساقى تعال / اسقنى من ماء كرم تنبت فى ارض بال
مخلص: احرققت جثمان قدسى نراه الاشتياق / ذلك حينى الدخان كيف حين الاشتعال

Beginning: Oh, the cupbearer, come on, my life went through sorrow. Drunken me with the grape juice that has grown in the land of the "ball".

End: The life of Ghodsi passed in the fire of eagerness. Now, when the smoke of her passion burns me like that, when it comes to seeing the fire of love flaring, how will it be?

114 – Sonnet (9 verses – Persian)

مطلع: بنى بى التفاتك رقيب اىچره خوار ايتدنك / بو دوستلوقدر كه دوشمنلر ياننده
شرمسار (خاكسار) * ايتدنك

مخلص: نه يخشى محنتى سن سرگذشت روز هجرانى / غزل قلدنك تمامين يادگار روزگار ايتدنك

*(In the linear version, under the word "Embarrassed", "Okay" is written.)

Beginning: You despised me with my opponents with your neglect. Is this the custom of friendship that made me embarrassing my enemies?

End: Qodsi has done a good job as the epic of the day of Hijran, as a ghazale and a memorial to you.

115 – Sonnet (10 verses – Persian)

مطلع: صبا برگون سحر وقتى گلوردى سرو قامتدن / اوز اقدن بيخبركچدى حذر قيلدى قيامتدن
مخلص: سولتمه ساز نظمی محنتی طبعنک بناتیلین / سالوپ سوز و گدازنک اهل بز می تاب و طاقتدن

Beginning: Zephyr was passing besides a tall person. It passed without any awareness from it from the far; perhaps it avoided the turmoil and did not approach her.

End: Mehnati, do not play the instrument with the fingers of your nature. Your burning words have taken the strength of the people.

116– Sonnet (10 verses – Persian)

مطلع: بینک که بزم هجر مده سرشکنن شراب اولسون/ قوی اولسون ایستنیکن جگدن هم کلب اولسون
مخلص: بیان ایت محنتی سن سرگنشت روز هجراننک/ بزیلسون جزو جزو داستننک بر کلب اولسون

Beginning: You said that you would love to see tears from my eye in the feast of your separation. Let it be as much as you want, and even my heart become sacrificed for feast of your separation.

End: Mehnati, tell the story of the day of separation till the details of the story of your life to be written and become a book.

117 – Sonnet (9 verses – Persian)

Beginning: My life was ended by the pain of joining the friend. The visit of Leyla was not possible in Iraq.

End: Leyla was busy with her joy and Ghodsi was in the siege of sadness.

118 – Sonnet (10 verses – Persian)

مطلع: انقضی عمری بداء الاشتیاق/ ما ظفرت وصل لیلی فی العراق
مخلص: کانت اللیلی بطیب عیشها/ عاش قدسی بآلام الوثاق

Beginning: They would like to suffer from any ill-tempered. Some people like to eat saffron food.

End: Some people like to live in their city in a cute and blessed way, Ghodsi likes to be homeless lover of the friend alley.

*Quatrain (Turkish-added)

مطلع: بعض را خون جگر از دست هر بدخو خوش است/ بعض را خیر* خوردن کوکو خوش است
مخلص: بعض را در شهر بودن لذت ناز و نعیم/ قدسی بی خانمان را بودن در کو خوش است

*(In the manuscript, this word is not legible)

Beginning: Oh, the son of Christian, do not go to church, let me to come. Like the shadows, come after you as the cedar.

End: Either you accept the religion of Christ or teach me to the religion of Jesus.

Kıtmə, tərsa, sənılən məndə kəlisayə kəlum/ surunum sərv qəduñ arduca çun sayə kəlum/ Ya kəlub etkilən din-i Məsihani qəbul/ ya ki, təlim elə sən, məzhəb-i İsayə kəlum.

References:

1. Bakikhanov, Abbasgoli Aga, Manuscript held in Tabriz Central Library
2. Bakikhanov, Abbasgoli Aga, Manuscripts held in Baku Handwriting Manuscripts Institute
3. Bakikhanov, Abbasgoli Aga, Manuscript held in Iran Documents Organizations and National Library
4. Jabrailov, Hasan, Bakikhanov Publicity, Baku, Renaissance, Oye Publications, 2017
5. Jabrailov, Hassan, Bakixanovlar, shohret zirvesinde, Bakı: Renessans-A, 2017
6. Huseynov, Rafael, The statue of speech, Baku, Elm and Tahsil Publication, first edition, 2012
7. Rahmani, Khyavi, Samad, Introduction to the Republic of Azerbaijan contemporary fiction literature, Tehran, Donyeh Noo publication, first edition, 2016

Zəhra Əhmədi

**Təbriz Mərkəzi Kitabxanasında saxlanılan
Qüdsinin əlyazmasındakı şeirlərin təhlili**

X ü l a s ə

Abbasqulu ağa Bakıxanov (1846-1794) Qafqaz və İran ərazisinin son 2 əsrdə yaşamış ən görkəmli tarixçi-alim, yazıçı və şairlərindən biridir. O, 52 il yaşamış, lakin bu qısa ömür kəsiyində etika, məntiq, ədəbiyyat və diqər elm sahələri üzrə qiymətli əsərlər yaratmışdır. Məqalə A.A.Bakıxanovun Təbriz Milli Kitabxanasında saxlanılan əsərlərinin təhlilinə həsr olunmuşdur.

Захра Ахмади

**Анализ стихов в рукописи Гудси, хранящейся в
Центральной библиотеке Тебриза**

Р е з ю м е

Аббасгулу Ага Бакиханов (1846-1794) является один из самых видных историков, писателей и поэтов Кавказа и Ирана за последние 2 столетия. За короткий период жизни 52 года он создал ценные произведения в области таких наук как этика, логика и литература. В статье говорится о рукописи стихов А.Бакиханова, хранящихся в Центральной Библиотеке Табриза.